

---

## **TÜRK-YUNAN İLİŞKİLERİ ÜZERİNE - 25 MAYIS 2010**

**Erhan TÜRBEDAR**

12.04.2009

---

Erhan Türbedar, TEPAV Dış Politika Analisti

Yeni Balkan, 24 Mayıs 2010

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Atina ziyareti, hem Türk heyeti, hem de Yunanistan heyeti tarafından tarihi ziyaret olarak nitelendi. İkili ilişkilerin geliştirilmesi için tarafların siyasi iradelerini açıkça ortaya koydukları ziyarette turizm, enerji, çevre, ticaret, yasal olmayan göçlere karşı mücadele gibi alanlarda 21 anlaşma imzalandı. Bunun dışında Türkiye ile Yunanistan arasında yeşil pasaportlara vizenin kaldırılacağı ve turizm amaçlı ziyaretlere vize kolaylığının sağlanacağı duyuruldu.

Türk-Yunan ilişkileri tarihte dalgalı bir seyir izledi. İki ülkenin savaş eşiğine yaklaştığı dönemler bile oldu. Bu yüzden Türkiye ile Yunanistan arasındaki sorunlar, her iki ülkenin dış ve savunma politikalarında önemli yer işgal ediyor. 1955'ten günümüze kadar Kıbrıs sorunu, Türk-Yunan ilişkilerinde yaşanan en önemli sorundur. Diğer taraftan Ege sorunu da iki ülkenin başını ağrıtan temel konular arasında yer alıyor. Bilindiği gibi Ege sorunu, birbiriyle ilişkili olarak dört farklı sorundan oluşuyor. Bunlar da deniz ve kıta sahanlığının belirlenmesi, kara sularının genişliği, hava sahasının kontrolü ve Yunanistan'ın Ege'deki adalarını silahlandırmasıdır.

Geçmişte Türkiye ile Yunanistan'ın yakınlaşmasını amaçlayan birçok girişim oldu. Ancak iki ülke arasında var olan önyargılar her seferinde yakınlaşma çabalarına olumsuz yansıdı. Her şeyden önce, Yunanistanda uzun süre bir Kıbrıs sendromu var oldu ve 1974 yılında Türkiye'nin Kıbrıs'a karşı düzenlediği barış harekâtının benzerini Batı Trakya'da yaşayan Türklere yönelik tekrarlayabileceğinden endişe edildi. Oya Türkiye savaşçı ve yayılmacı olmadığını çoktan ispatlamış durumdadır. Diğer taraftan, çoğu Yunanlı akademisyen ve politikacı Ege Denizi'nin tamamını bir Yunan denizi olarak gördüğü için, Türkiye'nin denizdeki hak ve çıkarlarını görmezlikten geliyor. Bu yüzden Ankara'nın Ege Denizi'ne ilişkin hak iddiaları yüzünden, Yunanistandaki bazı çevreler sık sık Türkiye'yi Batıya doğru yayılmacı politika izlemekle suçluyor. Kıbrıs sorunu çerçevesinde yaşanan gelişmeler de Yunanistan kamuoyunda Türkiye'ye karşı önyargıların canlı kalmasına katkı sağlıyor.

Türkiye'ye yönelik olan tehdit algılayışı yüzünden Yunanistan yıllarca savunma alanında önemli harcamalar yaptı. Yunanistan'ın gayri safi yurt içi hâsılasından savunma harcamalarına ayrılan miktar yüzde 5,6'lara yaklaşıyor. Bu oran, NATO ve AB üyesi ülkelerdeki aynı oranın ortalamasından yaklaşık iki kat kadar büyüktür.

Türkiye kamuoyunda da, daha düşük bir dozda olsa dahi, Yunanistana karşı önyargı bulunuyor. Şöyle ki Türkiye'de, 1999'da yaşanan büyük depremten sonra dostluk sloganlarıyla ortaya çıkan ve Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğini desteklediğini vurgulamaya başlayan Yunanistan'ın, bu konuda

pek samimi olmadığına inanılıyor. Yunanistanın Avrupa Birliğini alet ederek, Kıbrıs ve Ege sorunlarını kendi çıkarları doğrultusunda çözmeye çalıştığına dair Türk kamuoyundaki inanç oldukça yaygındır.

İşte her iki ülkede var olan kökleşmiş önyargıları kırmak istercesine, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan on bakanla ve onlarca işadamlıyla Yunanistan ziyaretini gerçekleştirdi. Söz konusu ziyaret Türk medyasında oldukça olumlu bir şekilde karşılandı, Türkiye ile Yunanistanın yakınlaşmasını destekleyen söz ve satırlara yer verildi. Ne var ki Yunan medyasında aynı karşılık görülmedi. Genel olarak Yunan medyası ziyaret çerçevesinde imzalanan 21 anlaşmayı küçük meseleler olarak niteledi, iki ülke arasında var olan büyük sorunlar konusunda ise Türkiye'nin tutumunun hiç değişmediği görüşünü yaydı. Oysa günlük konularda mutabakat sağlanmadan, daha zor konuların ele alınabilmesi de mümkün değildir.

Başbakan Erdoğanın Atina ziyaretini protesto eden aşırı sağcı Yunanların Atina sokaklarında Türk bayrağını yakmış olsalar dahi, söz konusu ziyaretin Türkiye ile Yunanistan arasındaki ilişkilerin daha yüksek seviyelere çıkartılması için büyük fırsat yarattığı ortadadır. Ankara Yunanistan ile ilişkilerde yeni bir başlangıç yapmak istediğini net bir şekilde ortaya koydu. Hayata geçirilen Türkiye-Yunanistan Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi ise iki ülkeye sunulan önemli bir siyasi diyalog platformudur. İki ülke arasındaki sorunların çözümü ve karşılıklı önyargıların kırılması için böyle bir diyalog platformuna uzun süreden beri ihtiyaç vardı.

---

Kaynak/Source: